

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupený Mgr. Kateřinou Všetíčkovou, advokátkou se sídlem Česká 141/31, Brno, proti žalované: **Vězeňská služba, Vazební věznice Praha Ruzyně**, se sídlem Staré náměstí 3, Praha 6, v řízení o kasačních stížnostech žalobce a žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2023, č. j. 15 A 110/2022 - 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce proti výroku II. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2023, č. j. 15 A 110/2022 - 48, **se z a m í t á .**
- II. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2023, č. j. 15 A 110/2022 - 48, se ve výrocích I. a III. **z r u š u j e** a věc se v tomto rozsahu **v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Kateřině Všetíčkové, advokátce, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 15 683 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení věci a rozsudek Městského soudu v Praze

[1] Žalobce podal k Městskému soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) žalobu na ochranu před nezákonnými zásahy žalované, spočívajícími v tom, (i) že proti němu byly v jednotlivých v žalobě označených dnech v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022, kdy byl umístěn na cele č. X ve V., opakovaně užity v žalobě specifikované donucovací prostředky, (ii) že u sebe v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 nemohl mít přenosný radiopřijímač, a (iii) že mu v témže období nebylo umožněno zaslat úřední korespondenci zdarma, ačkoliv je nemajetný.

[2] Městský soud rozsudkem ze dne 20. 6. 2023, č. j. 15 A 110/2022 - 48, určil, že zásah spočívající v tom, že žalovaná neumožnila žalobci v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač, byl nezákonný (výrok I.), ve zbývajících částech žalobu zamítl (výrok II.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok III.).

[3] Městský soud uvedl, že právo žalobce coby odsouzeného používat za stanovených podmínek ve výkonu trestu vlastní přenosný radiopřijímač vyplývá z § 4 odst. 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „*vyhláška*“). Toto ustanovení ani žádná jiná obecně závazná právní norma neukládá žalobci povinnost předložit vlastní přenosný radiopřijímač, který byl již jednou podroben kontrole technických parametrů a opatřen pečeti prokazující provedení této kontroly, k opakované kontrole technických parametrů. Jediné, co je v takovém případě příslušník vězeňské služby oprávněn zkoumat, je neporušenost pečeti, kterou je radiopřijímač opatřen. Je-li pečeť shledána neporušenou, není důvod, proč by žalobce nemohl radiopřijímač používat. Dle § 45 odst. 3 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 33/2019, o vězeňské a justiční stráž (dále jen „*nařízení o vězeňské a justiční stráž*“), kterého se žalovaná dovolává, vězněná osoba, která je přemísťována do jiné věznice nebo vězeňského zdravotnického zařízení na přechodnou dobu eskortou k umístění a přemístění, se vybavuje pouze věcmi osobní potřeby. Žalovaná uvedla, že dle citovaného ustanovení radiopřijímač mezi věci osobní potřeby nepatří. Dle městského soudu nařízení o vězeňské a justiční stráž bez zákonného zmocnění omezuje právo odsouzených na používání vlastního radiopřijímače ve výkonu trestu, a je tak v rozporu s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Z uvedených důvodů městský soud shledal, že zásah spočívající v tom, že žalovaná neumožnila žalobci v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač, byl nezákonný.

[4] K použití donucovacích prostředků při předvádění žalobce v žalované věznici městský soud nejprve připomenul, že se obdobným tvrzeným zásahem ve věci téhož žalobce zabýval již v rozsudku ze dne 29. 6. 2020, č. j. 10 A 109/2019 - 91 (dále jen „*rozsudek MS z června 2020*“), kterým žalobu v části týkající se nezákonnosti používání donucovacích prostředků zamítl jako nedůvodnou (v tehdejší věci žalobce spatřoval nezákonný zásah v používání donucovacích prostředků při jeho eskortách z žalované věznice a Vazební věznice Praha – Pankrác k soudním jednáním, při soudních jednáních a při předvedení a každém vyvedení z cely – pozn. NSS). Městský soud zrekapituloval skutečnosti, z nichž vycházel v rozsudku MS z června 2020 a které svědčily o žalobcových sklonech k agresivitě. Konstatoval, že žalobce byl v roce 2016 odsouzen za zvlášť závažný násilný zločin, v roce 2017 projevoval verbální agresivitu vůči předsedkyni senátu, později na jednání soudu v občanskoprávním řízení pronesl zbraň, kterou mohl být nebezpečný sobě i svému okolí, a ve Věznici Mírov byl od roku 2014 do roku 2018 veden jako možný pachatel násilí. Sám žalobce upozornil Městské státní zastupitelství, že má v úmyslu ve svém jednání pokračovat,

pokračování

a proto byl dne 17. 1. 2019 zařazen v žalované věznici do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky*. Při osobní prohlídce v roce 2019 byly u žalobce nalezeny předměty, které by mohly být použity jako zbraň, a listiny, z nichž vyplynulo vyhrožování útekem a napadením příslušníků eskorty. Žalobce rovněž zaslal do žalované věznice v květnu 2019 dva dopisy, v nichž hrozil násilným jednáním. V rozsudku MS z června 2020 tak městský soud dospěl k závěru, že negativní poznatky o osobě žalobce a jeho jednání jsou dlouhodobého charakteru. Přestože poslední prokázané excesivní jednání žalobce se odehrálo v květnu 2019, přibližně roční časový odstup od tohoto jednání nepostačuje k závěru, že u žalobce již pominuly důvody pro používání donucovacích prostředků. Jednání žalované proto městský soud v rozsudku MS z června 2020 shledal jako přiměřené a v souladu se zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční stráži České republiky (dále jen „*zákon o vězeňské a justiční stráži*“). Dále podotkl, že žalovaná by měla vyhodnocovat, zda podmínky pro užití jednotlivých donucovacích prostředků stále trvají, a pokud dojde k nápravě chování žalobce, bude namístě, aby používání donucovacích prostředků zmírnila. Kasační stížnost proti rozsudku MS z června 2020 Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 22. 8. 2022, č. j. 5 As 257/2020 - 93 (dále jen „*rozsudek NSS ze srpna 2022*“), zamítl.

[5] Dle městského soudu žalobce nyní navazuje na výsledek projednání své předchozí žaloby, jelikož ze žalobních tvrzení vyplývá jeho přesvědčení, že žalovaná pochybila, pokud svůj přístup k němu ani přes časový odstup a zlepšení (nápravu) chování žalobce nezměnila. Ředitel žalované věznice rozhodnutím ze dne 4. 11. 2022 schválil u žalobce, jako osoby zařazené do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky*, opatření podle čl. 5 odst. 1 písm. a), b), c), d), e), f), i) a j) nařízení ředitele Vazební věznice Praha Ruzyně č. 14/2022, o vedení přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky* a stanovení preventivních opatření ve Vazební věznici Praha Ruzyně (dále jen „*nařízení o vedení přehledu osob s bezpečnostními poznatky*“). Ze správního spisu vyplývá, že žalovaná považovala za nezbytné vůči žalobci používat donucovací prostředky a uplatňovat preventivní opatření na základě stejných zjištění o jeho „*závadovém chování*“, jaká byla zohledněna již v rozsudku MS z června 2020.

[6] Dne 3. 11. 2022 byl žalobce pouze převezen z Věznice Mírov do žalované věznice a po osobní prohlídce byl samostatně v doprovodu dvou příslušníků odveden na celu a dne 15. 11. 2022 byl pouze převezen zpět do Věznice Mírov; městský soud nespatořoval na těchto úkonech nic nezákonného a ani žalobce neuvedl žádnou skutečnost, která by jejich nezákonnost dokládala. Dále městský soud uvedl, že žaloba nesměřuje proti provedení a vlastnímu průběhu eskorty z žalované věznice k jednáním soudů ve dnech 7. 11. 2022 a 10. 11. 2022, ale pouze proti způsobu předvedení, které se odehrálo v rámci věznice. Předvádění žalobce v žalované věznici (ať již na vycházku, k telefonu, do sprchy či za jiným účelem) samostatně a za účasti psovoda se služebním psem a dalších dvou příslušníků, nelze dle městského soudu kvalifikovat jako užití donucovacích prostředků, ale jako realizaci preventivních opatření ve smyslu čl. 5 odst. 1 nařízení o vedení přehledu osob *s bezpečnostními poznatky*, kterými nebylo zasaženo do právní sféry žalobce. Účast více příslušníků vězeňské služby při předvedení odsouzeného v rámci věznice ostatně není ani uvedena ve výčtu donucovacích prostředků dle § 17 odst. 2 zákona o vězeňské a justiční stráži. Neexistuje právo odsouzeného určovat, kolik příslušníků může být přítomno jeho předvedení. Totéž platí i pro samostatné předvádění odsouzeného; je na uvážení věznice, zda s ohledem na konkrétní okolnosti a jí dostupná zjištění přistoupí k jeho předvádění

samostatně. Odsouzenému nesvědčí subjektivní právo na předvádění spolu s další osobou a do jeho práv tak tímto postupem žalované nemohlo být zasazeno.

[7] Služební pes může být použit jako donucovací prostředek v souladu s § 17 odst. 2 zákona o vězeňské a justiční stráž, a to v případě, kdy na povel psovoda dojde k individuálnímu zákroku vůči konkrétní osobě. Samotný doprovod odsouzeného psovodem se služebním psem při předvádění v rámci věznice však za použití donucovacího prostředku považovat nelze; odsouzený není psovodem ani služebním psem k ničemu nucen a k žádnému individuálnímu zákroku vůči odsouzenému nedochází. Přítomnost psovoda tak slouží výlučně jako preventivní opatření. Žalobce netvrdil, že by vůči němu psovod se služebním psem zakročil a městský soud tak uzavřel, že do právní sféry žalobce nebylo zasazeno.

[8] Pouta, případně pouta s poutacím opaskem byla jako donucovací prostředek vůči žalobci dle městského soudu použita v souladu se zákonem. Bez ohledu na to, že od posledního excesivního jednání žalobce, které vyšlo najevo, uplynula již poměrně dlouhá doba, souhrnné poznatky o jeho osobě a sklonech k agresivnímu a nevyzpytatelnému jednání mohly v žalované vzbuzovat důvodnou obavu, že by se žalobce mohl chovat násilným způsobem i v rozhodném období. To dle městského soudu platilo tím spíše, byl-li žalobce vystaven stresu spojenému jednak s eskortou z kmenové věznice do jiného prostředí a dále s účastí u soudních jednání, kterou žalobce sám v „*Doplnění podnětu, stížnosti odsouzeného*“ ze dne 18. 11. 2022 označil za „*potencionální emoční či jiný problém*“. Městský soud považoval za relevantní také to, že žalovaná věznice není na rozdíl od kmenové věznice žalobce věznicí se zvýšenou ostrahou, což mimo jiné znamená, že v jejích prostorách dochází k volnějšímu pohybu zaměstnanců. Použití pout a pout s poutacím opaskem tedy městský soud shledal v souladu s § 17 odst. 5 zákona o vězeňské a justiční stráž a zároveň jej shledal jako přiměřené a nezpůsobující žalobci zásadní újmu. Dodal, že telefonovat mohl žalobce i s nasazenými pouty (což nepopírá) a při sprchování a vycházkách mu byla pouta sejmuta.

[9] Tvzení o nezákonném zásahu spočívajícím v neumožnění žalobci odeslat úřední korespondenci zdarma, ačkoli je nemajetný, městský soud shledal jako neopodstatněné. Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že došlo pouze ke zdržení v odeslání žalobcovy korespondence. Po ověření žalobcovy nemajetnosti byla korespondence na náklady žalované odeslána a k namítanému zásahu tudíž nedošlo.

[10] Proti rozsudku městského soudu podali žalobce a žalovaná kasační stížnosti.

II. Kasační stížnost žalobce, vyjádření žalované a replika žalobce

[11] Žalobce kasační stížností napadá výrok II. rozsudku městského soudu a důvody kasační stížnosti podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[12] Předně namítá, že městský soud nezdůvodnil, proč se nevypořádal s některými závěry rozsudku NSS ze srpna 2022. V citovaném rozsudku se Nejvyšší správní soud ztotožnil s názorem městského soudu o nutnosti vyhodnocovat, zda podmínky pro použití donucovacích prostředků stále trvají. Městský soud se tak měl v nynějším řízení touto otázkou zabývat, což dle názoru žalobce neučinil.

pokračování

[13] Dále městský soud nesprávně posoudil žalobcovo podání ze dne 18. 11. 2022, kterým doplnil svou stížnost řediteli žalované ze dne 11. 11. 2022. Dle žalobce městský soud i žalovaná toto podání posuzují jako „doznání“ žalobce k agresivnímu jednání, nicméně žalobce v něm pouze sděloval, že k jeho emočnímu jednání může dojít výlučně během soudních jednání a eskort k těmto jednáním, nikoliv při předvádění v rámci žalované věznice. Použití donucovacích prostředků při eskortách přitom v žalobě nerozporoval. Žalobce tak má za to, že jeho podání ze dne 18. 11. 2022 není pro věc relevantní. Nadto, k tvrzeným nezákonným zásahům mělo docházet již v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 a k zařazení žalobce do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky* dne 4. 11. 2022, tedy předtím, než měla žalovaná toto žalobcovo podání k dispozici. Žalobce dále namítá, že o jeho zařazení do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky* bylo rozhodnuto dne 4. 11. 2022, nicméně donucovací prostředky na něj byly používány již od jeho příjezdu do žalované věznice, tj. od 3. 11. 2022; žalovaná tak tedy činila bez jakéhokoliv právního základu.

[14] Žalovaná nezjišťovala informace o chování žalobce od roku 2019, nevyžádala si hodnotící zprávy z kmenové věznice žalobce ani jiné informace, na základě kterých by bylo možné posoudit, zda je nutné žalobce zařadit do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky*. Žalovaná odkazuje na to, že byl žalobce do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky* zařazován dříve, a proto jej na tento přehled bez zjišťování, zda reálná hrozba stále trvá, zařadila i nyní. Tento postup je v rozporu se závěry rozsudku MS z června 2020. Hodnotící zprávy Věznice Mírov z ledna 2022 a ledna 2023 žalobce přikládá ke kasační stížnosti. Městský soud odkazoval také na dopis žalobce s výhrůžným podtextem ze dne 2. 7. 2018, tato událost se však odehrála více než čtyři roky před tvrzenými nezákonnými zásahy a jím odůvodněná „*liberace*“ zařazení žalobce do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky* je dle žalobce „*nepřiměřeně extenzivní a tudíž nezákonná*“.

[15] Žalovaná odůvodnila zařazení žalobce do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky* i tím, že je věznicí s nižším stupněm zabezpečení než žalobcova kmenová věznice. Tento argument by dle žalobce mohl být relevantní, pokud by všichni vězni, jejichž kmenová věznice je věznicí se zvýšenou ostrahou, byli v žalované věznici zařazení do uvedeného přehledu a byly na ně používány stejné donucovací prostředky. Tak tomu ale není. Nadto, žalobce byl za dobu výkonu trestu odnětí svobody eskortován do mnoha jiných věznic a v žádné na něj nebyly uplatňovány donucovací prostředky ani preventivní opatření. Nedělo se tak dříve ani v žalované věznici, a to ani v době, kdy žalobce excesy skutečně měl. Díky mnoha eskortám je žalobce rovněž zvyklý na změnu prostředí, která na něj nemůže mít negativní vliv, jak tvrdí žalovaná i městský soud.

[16] Dále žalobce uvádí, že sice může telefonovat i s pouty, nicméně je to pro něj „*extrémně ponižující*“ a nepraktické. Žalovaná porušila § 17 odst. 3 zákona o vězeňské a justiční stráž, neboť zařazení žalobce do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky* je zjevně nepřiměřené. Městský soud svůj závěr, proč považuje opatření žalované za přiměřené a neschopné způsobit žalobci zásadní újmu, nijak relevantně neodůvodnil.

[17] Žalobce v kasační stížnosti upozorňuje, že jako laik nerozlišuje mezi *donucovacími* a *preventivními* prostředky, jak to činí městský soud. Veškeré prostředky použité vůči němu

subjektivně vnímal jako *donucující*, a konkrétně doprovod psovodem se služebním psem jako „*extrémně donucující a ponižující*“, a tedy jednoznačně zasahující do jeho právní sféry.

[18] Žalobce má dále za to, že městský soud se nezabýval „*rozbořem klíčového pojmu 'dlouhodobost' excesů*“ a v tomto ohledu je napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[19] K neodeslání úřední korespondence žalobce namítá, že mu žádný právní předpis neukládá povinnost nahlásit žalované, že je nemajetný, a tudíž má nárok na odeslání korespondence na náklady žalované. Tuto informaci může žalovaná získat z interního vězeňského systému. Navíc zaměstnanec žalované přebírající korespondenci dle adresáta na obálkách viděl, že se jedná o dopisy adresované soudu. Argumentace žalované, aprobovaná městským soudem, dle níž byla korespondence na náklady žalované odeslána, byť s prodlevou čtyř dnů, je dle žalobce v rozporu s § 17 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o výkonu trestu odnětí svobody*“), podle kterého musí být korespondence odeslána neprodleně. Pozdní odeslání mohlo mít fatální následky, např. mohlo dojít ke zmeškání zákonných lhůt. Dle žalobce patrně došlo k pochybení příslušného zaměstnance, což nemůže jít k jeho tíži.

[20] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti žalobce ztotožňuje s napadeným rozsudkem a má za to, že se městský soud dostatečně zabýval důvodností použití donucovacích prostředků. Co se týče podání žalobce ze dne 18. 11. 2022, žalovaná ani městský soud jím neodůvodňovaly použití donucovacích prostředků, ale uvedly jej jen pro doplnění informací o žalobci, jelikož v něm žalobce sám zmiňoval svoji nevyzpytatelnost a možné projevy emocí při soudních jednáních. Dle žalované nebyly vůči žalobci použity donucovací prostředky dříve než 4. 11. 2022, kdy byl zařazen do přehledu vězněných osob s *bezpečnostními poznatky*. Dále žalovaná uvádí, že o zařazení žalobce do přehledu vězněných osob s bezpečnostními poznatky rozhodla v souladu se zákonem. K tvrzenému neodeslání úřední korespondence uvádí, že po ověření nemajetnosti byla zásilka odeslána v souladu s § 17 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, k čemuž odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. 30 Cdo 530/2014.

[21] V replice k vyjádření žalované žalobce uvádí, že význam žalobcova podání ze dne 18. 11. 2022 žalovaná nyní zlehčuje a bez relevantních důkazů konstruuje žalobcovu nevyzpytatelnost během eskort. Žalobce trvá na tom, že postup žalované byl nezákonný. Rozsudek Nejvyššího soudu, na nějž žalovaná odkazuje v souvislosti s odesláním korespondence, není přílehlavý na nynější věc.

III. Kasační stížnost žalované a vyjádření žalobce

[22] Žalovaná kasační stížností napadá výrok I. rozsudku městského soudu a důvody kasační stížnosti podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[23] Žalovaná odkazuje na § 45 nařízení o vězeňské a justiční stráž, který upravuje podmínky pro nakládání s osobními věcmi eskortovaných osob. Odstavec 4 citovaného ustanovení obsahuje výčet věcí, které jsou pro účely nařízení o vězeňské a justiční stráž považovány za věci osobní potřeby. Tento výčet je uvozen slovem „zejména“, a nejedná se tudíž o výčet taxativní. Žalovaná souhlasí s tím, že pokud právní předpis, v tomto případě § 4 odst. 3 vyhlášky, přiznává odsouzeným nějaké právo, nelze jim toto právo odeprít

pokračování

vnitřním předpisem žalované. To nicméně nařízení o vězeňské a justiční strážní nečiní, neboť držení přenosného radiopřijímače nezakazuje. Žalobce byl povinen podat žádost a předložit radiopřijímač ke kontrole. Postup v případě žádosti o povolení držení nového soukromého elektrospotřebiče upravuje nařízení ředitele Vazební věznice Praha Ruzyně č. 35/2018, kterým se stanoví zásady pro používání soukromých elektrospotřebičů v objektech Vazební věznice Praha – Ruzyně obviněnými a odsouzenými. Uvedené nařízení se nicméně nevztahuje na případy, kdy byl elektrospotřebič již zkontrolován a opatřen pečeti, jako tomu bylo nyní. V takovém případě spočívá kontrola elektrospotřebiče jen v kontrole správnosti a neporušenosti pečeti a provádí ji na základě žádosti vězněné osoby příslušný zaměstnanec zdarma v co nejkratším termínu. Tento postup dle žalované není upraven vnitřním předpisem, nicméně *„je postupováno v souladu s realizací zákonných práv vězněné osoby.“* Vězněná osoba může o kontrolu elektrospotřebiče požádat ihned po umístění na celu, což však žalobce neučinil a neučinil tak ani po zbytek svého pobytu v žalované věznici.

[24] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti žalované předně uvádí, že její kasační argumentace je v přímém rozporu s argumentací předestřenou v řízení u městského soudu. V řízení o žalobě žalovaná uvedla, že radiopřijímač žalobci nevydala, neboť není věcí osobní potřeby, před vydáním žalobci je třeba jej nechat na jeho náklady zkontrolovat, a o tuto kontrolu musí žalobce požádat. V kasační stížnosti žalovaná tvrdí, že radiopřijímač může být věcí osobní potřeby a že postačuje pouze kontrola neporušenosti pečeti, která je zdarma. Žalobce tak má za to, že k této argumentaci by Nejvyšší správní soud neměl přihlídnout dle § 109 odst. 5 s. ř. s. Dále žalobce uvádí, že mu žádný právní předpis neukládá povinnost opětovně žádat o kontrolu elektrospotřebiče, který byl již dříve zkontrolován a je opatřen neporušenou pečeti. I pokud by se Nejvyšší správní soud ztotožnil s argumentací o nutnosti požádat o kontrolu radiopřijímače, má žalobce za to, že dal žalované jednoznačně najevo, že chce radiopřijímač vydat a implicitně tak požádal i o provedení jeho kontroly. Žalobce si totiž na nemožnost mít u sebe radiopřijímač ihned stěžoval ústně a následně dne 11. 11. 2022 také písemně.

IV. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[25] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasačních stížností a konstatoval, že byly podány včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobami oprávněnými (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, žalobce je zastoupen advokátkou a za žalovanou jedná pověřená osoba s příslušným vysokoškolským právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasačních stížností (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v nich uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

IVa. Posouzení kasační stížnosti žalobce

[26] Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu. Případnou nepřezkoumatelností rozsudku je totiž povinen se podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, tedy i bez námítky žalobce. Vlastní přezkum rozsudku je pak možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria

přezkoumatelnosti, tedy že je srozumitelný a vychází z důvodů, z nichž je zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje.

[27] Žalobce namítá, že městský soud neodůvodnil, proč se nevypořádal s některými závěry rozsudku NSS ze srpna 2022. Konkrétně městský soud dle žalobce pominul závěr týkající se vyhodnocování, zda podmínky pro použití donucovacích prostředků stále trvají. Dále žalobce považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný proto, že se městský soud nezabýval pojmem „*dlouhodobost*“ excesů a rovněž proto, že neodůvodnil, proč považuje opatření uplatňovaná vůči žalobci za přiměřená a neschopná způsobit mu zásadní újmu. Předně Nejvyšší správní soud podotýká, že žalobcem citovaná pasáž rozsudku NSS ze srpna 2022 je součástí rekapitulace závěrů tehdy přezkoumávaného rozsudku MS z června 2020. Nejvyšší správní soud se ke konstatování městského soudu, dle něhož by žalovaná měla vyhodnocovat, zda podmínky pro používání donucovacích prostředků stále trvají, v rozsudku NSS ze srpna 2022 výslovně nevyjádřil. Městský soud nicméně v nyní posuzované věci časový odstup od posledního excesu žalobce nepominul a přezkoumatelně odůvodnil, proč i přesto shledal použití donucovacích prostředků žalovanou přiměřené a v souladu se zákonem (viz zejména odstavec 48 napadeného rozsudku). Co se týče „*rozboru*“ pojmu „*dlouhodobost*“, městský soud nebyl povinen jej provádět, jelikož to pro rozhodnutí ve věci nebylo nezbytné. Podstatné je, že je z napadeného rozsudku patrné, k jakým okolnostem městský soud přihlédl a z jakých důvodů shledal postup žalované v souladu se zákonem.

[28] Kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není dán.

[29] Nejvyšší správní soud předepisuje, že řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu je ovládáno zásadou dispoziční a v souladu s § 84 odst. 3 s. ř. s. je na žalobci, aby konkrétně vymezil zásah, vylíčil rozhodující skutečnosti, z nichž dovozuje nezákonnost tohoto zásahu, označil k tomu příslušné důkazy a uvedl, čeho se domáhá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2019, č. j. 3 Ads 57/2018 - 20; všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Je to žalobce, kdo vymezuje předmět řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu, a soud je tímto vymezením předmětu řízení vázán (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2023, č. j. 10 As 94/2023 - 28). V části kasační argumentace se žalobce ohrazuje proti svému zařazení do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky*. Tento úkon žalované však žalobce v žalobě jako nezákonný zásah neoznačil. Jeho žalobní námitky směřovaly výlučně proti použití donucovacích prostředků a preventivních opatření ve vymezených dnech při jednotlivých úkonech a dále proti nemožnosti používat přenosný radiopřijímač a odeslat úřední korespondenci na náklady žalované. Kasační námitky týkající se nezákonnosti zařazení žalobce do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky* jsou tak námitkami novými, které nebyly uplatněny v řízení u městského soudu, a které jsou tudíž nepřípustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud se jimi tedy dále nezabýval.

[30] Dle žalobce městský soud nedostatečně posoudil, zda důvody pro používání donucovacích prostředků trvají, přestože se žalobce od roku 2019 nechoval agresivně. Předně Nejvyšší správní soud uvádí, že z rozsudku MS z června 2020, ani z rozsudku NSS ze srpna 2022 nevyplyvá, že by žalovaná nemohla vůči žalobci používat donucovací prostředky, pokud se žalobce nedopustí žádného dalšího excesu, resp. že by bylo možné

pokračování

použití donucovacích prostředků v takovém případě považovat *a priori* za nezákonné. Nejvyšší správní soud rovněž podotýká, že dle městského soudu se o donucovací prostředky ve smyslu § 17 zákona o vězeňské a justiční stráži jednalo jen v případě použití pout, případně pout s poutacím opaskem. V ostatních případech (samostatné předvádění žalobce, účast psovoda se služebním psem a účast dalších dvou příslušníků při předvádění žalobce) se dle městského soudu jednalo „jen“ o preventivní opatření ve smyslu čl. 5 nařízení o vedení přehledu osob *s bezpečnostními poznatky*. K uplatnění těchto preventivních opatření žalovaná přistoupila v návaznosti na zařazení žalobce do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky*, přičemž zařazení do tohoto přehledu žalobce, jak bylo uvedeno již výše, v žalobě jako nezákonný zásah nenapadl.

[31] Z napadeného rozsudku vyplývá, že městský soud skutečnost, že od žalobcova posledního excesivního jednání uplynula již poměrně dlouhá doba, vzal v úvahu. Přesto shledal, že žalovaná mohla mít důvodnou obavu, že by se žalobce mohl i nadále chovat násilným způsobem, a to s přihlédnutím k předchozímu opakovanému jednání žalobce, které svědčí o jeho sklonech k agresivnímu a nevyzpytatelnému chování. Rovněž přihlédl k přemístění žalobce z jeho kmenové věznice do jiného prostředí a jeho účasti na jednáních u soudu, která mohla u žalobce vzbuzovat negativní emoce. Městský soud nepochybil, pokud jako relevantní okolnost zohlednil také to, že žalovaná věznice je věznicí s nižším stupněm zabezpečení. Městský soud přihlédl ke všem relevantním okolnostem a dospěl ke správnému závěru o používání donucovacích prostředků vůči žalobci v souladu s § 17 odst. 5 zákona o vězeňské a justiční stráži. Přestože od posledního excesivního jednání žalobce uplynula poměrně dlouhá doba, bylo žalobcovo předchozí jednání, jehož se dopouštěl opakovaně, takového charakteru, že lze používání donucovacích prostředků akceptovat. K námitce žalobce, že absolvoval již mnoho eskort, byl zvyklý na změnu prostředí, a tudíž jej tato změna nemohla negativně ovlivnit, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jednalo pouze o dílčí okolnost, k níž městský soud přihlédl. Pro posouzení zákonnosti použití donucovacích prostředků je nicméně nutné zohlednit žalobcovo dosavadní jednání komplexně, jak to učinil městský soud.

[32] Co se týče podání žalobce ze dne 18. 11. 2022, městský soud jej nepovažoval za stěžejní pro posouzení zákonnosti používání donucovacích prostředků. Pouze pro dokreslení situace poukázal na to, že sám žalobce v tomto podání uvedl, že soudní jednání mohou pro něj být „*potenciálním emočním či jiným problémem*“, a tedy že i toto podání svědčí o tom, že žalovaná k použití donucovacích prostředků přistoupila oprávněně. Nejvyšší správní soud dodává, že žalobce v podání ze dne 18. 11. 2022 dále uvedl, že používání donucovacích prostředků jej „*irituje a vře to v něm jako v papířáku, čímž jeho nevyzpytatelnost naopak roste*“, a že je možné, že je jeho chování „*nevyzpytatelné kvůli emocím a rozhodnutí soudu, kdy odsouzený za sebe neručí a omlouvá se za ně*“. Zdejší soud se tedy ztotožňuje s městským soudem, že i z uvedeného vyplývá, že žalovaná postupovala v souladu s § 17 zákona o vězeňské a justiční stráži.

[33] Žalobce dále namítá, že vůči němu byly použity donucovací prostředky již dne 3. 11. 2022, tedy před jeho zařazením do přehledu vězněných osob *s bezpečnostními poznatky*. Žalobce nicméně pomíjí, že městský soud dospěl k závěru, že dne 3. 11. 2022 byl pouze převezen do žalované věznice a po osobní prohlídce byl samostatně v doprovodu dvou příslušníků odveden na celu. Dle městského soudu tedy v tento den žalovaná vůči žalobci donucovací prostředky nepoužila. Žalobce v kasační stížnosti tento závěr

městského soudu nerozporuje a neuvádí, jaké donucovací prostředky vůči němu měly být použity. V replice k vyjádření žalované pak pouze obecně namítá, že na něj byly uplatňovány „jiné metody zacházení než na ostatní vězně v téže eskortě“, „bylo s ním zacházeno od počátku, tedy hned od příjezdu dne 3. 11. 2022 jinak, než s ostatními vězni ve stejné eskortě, kdy žalobce nabyl dojmu, že je již v tuto chvíli rozhodnuto o jeho zařazení do přehledu vězněných osob s bezpečnostními poznatky“, a přístup žalované k žalobci byl „jiný“. Tato obecná tvrzení nemohou zpochybnit závěr městského soudu, dle něhož žalovaná dne 3. 11. 2022 vůči žalobci žádné donucovací prostředky nepoužila.

[34] K účasti psovoda se služebním psem při předvádění žalobce namítá, že on pojmově nerozlišuje mezi *donucovacími prostředky* a *preventivními opatřeními* a že doprovod psovoda se služebním psem vnímá jako „extrémně donucující a ponižující“. Městský soud při posuzování tohoto tvrzeného nezákonného zásahu vycházel z toho, že žalobce byl zařazen do přehledu vězněných osob s *bezpečnostními poznatky*, a tudíž vůči němu byla uplatňována preventivní opatření stanovená čl. 5 nařízení o vedení přehledu osob s *bezpečnostními poznatky* (tedy mimo jiné účast psovoda se služebním psem při předvádění žalobce). Doprovod psovoda se služebním psem tedy v tomto případě nebylo možné považovat za donucovací prostředek ve smyslu § 17 odst. 2 písm. h) zákona o vězeňské a justiční stráž, a žalobce postupem žalované nebyl zkrácen na svých právech. Pouhé obecné tvrzení žalobce, dle něhož pro něj byl doprovod psovoda se služebním psem „extrémně donucující a ponižující“, bez uvedení konkrétních skutečností, proč použití tohoto preventivního opatření takto vnímal, výše uvedené závěry městského soudu nemůže zpochybnit.

[35] Totéž platí pro tvrzení, dle kterého je telefonování s přiloženými pouty pro žalobce „extrémně ponižující“ a „velmi nepraktické“. Žalobce nepochybně, že telefonovat může i s přiloženými pouty a do jeho práva na použití telefonu dle § 18 zákona o výkonu trestu odnětí svobody tudíž použitím tohoto donucovacího prostředku nebylo zasaženo. Ani žalobcem namítaná „nepraktičnost“ nezpůsobuje, že by použití pout při telefonování bylo možné shledat v rozporu se zákonem. Co se týče vnímání tohoto donucovacího prostředku jako „extrémně ponižujícího“, ani v tomto případě žalobce toto své obecné tvrzení blíže neupřesňuje.

[36] Kasační námitky týkající se tvrzeného nezákonného zásahu spočívajícího v používání donucovacích prostředků a preventivních opatření vůči žalobci tedy nejsou důvodné.

[37] Žalobce dále namítá, že žalovaná postupovala v rozporu s § 17 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, jelikož korespondenci adresovanou soudu neodeslala neprodleně; korespondence byla odeslána až čtyři dny od jejího předání zaměstnanci žalované.

[38] Nejvyšší správní soud ve spise městského soudu ověřil, že žalobce v žalobě namítal, že „v termínu 3. – 5. 11. 2022 nemohl zaslat úřední korespondenci zdarma, žalobce je nemajetný, nepracuje a nemá příjem, zákon to umožňuje, přesto nebylo umožněno, žalobce jej považuje za nezákonné.“ Návrh výroku rozsudku týkající se odeslání korespondence formuloval tak, že má městský soud rozhodnout o tom, že „[n]emožnost odeslat úřední korespondenci označenou pod bodem XXIV. je nezákonná.“ V replice k vyjádření žalované k žalobě, v níž žalovaná uvedla, že korespondence byla po učinění potřebných úkonů po několika dnech

pokračování

odeslána, žalobce dodal, že „*poukazuje na znění zákona a dále, že děj věznice není reálný = je nutné vědět, že pošta není vybrána vychovatelem a není to komu sdělit, tvrdí-li žalovaná opak, soud se o postupu může přesvědčit. V neposlední řadě žalovaná pochybení uznala, jednalo by se o opravný prostředek, či úkon soudu, byly by tak pochybení věznice zmatečná.*“

[39] Z obsahu žaloby vyplývá, že žalobce nezákonný zásah spatřoval v tom, že mu nebylo umožněno odeslat úřední korespondenci na náklady věznice v souladu s § 17 odst. 5 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Městský soud v této části správně posoudil žalobu jako nedůvodnou, neboť ze skutkových zjištění vyplývá, že korespondence byla na náklady žalované odeslána. Kasační námitky, dle nichž se žalovaná dopustila nezákonného zásahu tím, že korespondenci odeslala s prodlením několika dnů, jsou námitkami novými, které nebyly uplatněny v řízení u městského soudu, a jsou tudíž nepřípustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[40] Pro úplnost však Nejvyšší správní soud dodává, že žalovaná se nezákonného zásahu nedopustila ani tím, že korespondenci odeslala až čtyři dny poté, co jí byla žalobcem předána. Dle § 17 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody se korespondence mezi odsouzeným a v tomto ustanovení uvedenými subjekty, mezi které patří i státní orgány České republiky, adresátu odesílá a odsouzeném doručuje neprodleně. Dle § 24 odst. 3 vyhlášky korespondence vedená v českém jazyce a cizojazyčná korespondence, kterou věznice může zkontrolovat vlastními prostředky a jež nezakládá podezření, že je připravován nebo páčán trestný čin, musí být odeslána neprodleně, nejpozději následující pracovní den.

[41] Mezi účastníky řízení není sporné, že korespondence byla odeslána až čtyři dny po jejím předání zaměstnanci žalované. V nyní posuzované věci tedy žalovaná nepostupovala v souladu s § 24 odst. 3 vyhlášky, která stanoví povinnost korespondenci odeslat nejpozději následující pracovní den. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu však za nezákonný zásah nelze označit jakýkoli nezákonný postup správního orgánu, ale pouze takový postup, který dosáhne určité intenzity. Jen takový postup může naplnit podmínky stanovené v § 82 s. ř. s. Ochranu ve smyslu tohoto ustanovení je nutné poskytnout jen proti nezákonným postupům, které představují reálný (nikoliv jen imaginární či mizivý) dopad do práv žalobce. Judikatura správních soudů zpravidla akceptuje požadavek určité minimální intenzity nezákonného postupu v hodnocení okolností konkrétní věci. Stejně jako drobné pochybení ve správním řízení není důvodem pro rušení výsledného rozhodnutí, nemá být ani drobné pochybení, které nemohlo skutečně zasáhnout veřejná subjektivní práva jednotlivce, v souladu se zásadou *de minimis non curat praetor* označeno za nezákonný zásah (srov. rozsudky ze dne 7. 4. 2020, č. j. 10 As 306/2019 - 20, či ze dne 16. 8. 2023, č. j. 2 As 90/2023 - 58). V nyní posuzované věci nelze přehlédnout, že žalobce žalovanou při předání korespondence neinformoval, že je nemajetný a korespondence má být tedy odeslána na její náklady. Poté, co tuto skutečnost žalobce žalované sdělil, žalovaná nemajetnost žalobce ověřila a korespondenci odeslala. Přestože tak žalovaná učinila až čtyři dny poté, co jí byla korespondence předána, nedosahuje její postup nutné minimální intenzity, aby jej bylo možné označit za nezákonný zásah. Nejvyšší správní soud dodává, že žalobcem zmiňované hypotetické zmeškání zákonné lhůty není relevantní, neboť taková situace v projednávané věci nenastala.

[42] Žalobcem navrhované důkazy (výslechem žalobce, rozsudkem NSS ze srpna 2022, rozsudkem MS z června 2020, hodnotícími zprávami žalobce z ledna 2022 a ledna 2023 a vyjádřeními vazebních věznic) Nejvyšší správní soud neprovedl pro jejich nadbytečnost.

[43] Kasační stížnost žalobce tedy není důvodná.

IVb. Posouzení kasační stížnosti žalované

[44] Žalovaná v kasační stížnosti připouští, že přenosný radiopřijímač je osobní věcí ve smyslu § 45 nařízení o vězeňské a justiční stráží a že radiopřijímač opatřený pečeti nemusí být znovu kontrolován na náklady vězněné osoby. Žalobci nicméně nebylo používání radiopřijímače umožněno, jelikož nepožádal o provedení kontroly neporušenosti pečeti.

[45] Nejvyšší správní soud se ve vztahu k tomuto dílčímu tvrzenému zásahu žalované nejprve zabýval tím, zda vůbec o nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. může jít.

[46] Jak bylo uvedeno již výše v odstavci [41] tohoto rozsudku, dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nelze za nezákonný zásah označit jakýkoli nezákonný postup správního orgánu, ale pouze takový postup, který dosáhne určité intenzity (srov. rozsudek ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 As 138/2019 - 35, či již výše citované rozsudky ze dne 7. 4. 2020, č. j. 10 As 306/2019 - 20, a ze dne 16. 8. 2023, č. j. 2 As 90/2023 - 58). Po posouzení okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že postup žalované této minimální požadované intenzity nedosáhl. Zdejší soud považuje za nutné zejména zdůraznit, že žalobci nebylo umožněno používat radiopřijímač pouze v době od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022, tedy po dobu 13 dnů. Nadto, toto období zahrnuje také dny, kdy byl žalobce eskortován z Věznice Mírov do žalované věznice a zpět (3. 11. 2022 a 15. 11. 2022), a kdy by tedy jeho možnost používat radiopřijímač byla minimálně do značné míry omezená. Žalobce neuvedl žádné konkrétní negativní důsledky, které by se s nemožností používat radiopřijímač pojily, a které mohly jakkoli zvýšit intenzitu jednání žalované takovým způsobem, že by je již bylo možné považovat za nezákonný zásah. Dotčení právní sféry žalobce nemožností užívat radiopřijímač po dobu necelých dvou týdnů je tedy natolik nepatrné, že jej nelze označit za zásah do jeho veřejných subjektivních práv, jenž by si zasluhoval soudní ochranu podle § 82 s. ř. s.

[47] Nejvyšší správní soud se již nevěnoval kasační námitce, dle níž žalovaná neumožnila žalobci používat radiopřijímač nikoli proto, že by to neumožňoval § 45 nařízení o vězeňské a justiční stráží, ale proto, že žalobce nepožádal o provedení kontroly neporušenosti pečeti, jelikož posouzení této námitky by nemohlo mít na výše uvedené vliv.

[48] Městský soud proto pochybil, jestliže shledal, že se žalovaná vůči žalobci neumožněním používání jeho vlastního radiopřijímače dopustila nezákonného zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.

[49] Kasační stížnost žalované je tedy důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

[50] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl kasační stížnost žalobce proti výroku II. napadeného rozsudku (výrok I.).

pokračování

[51] Jelikož Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost žalované důvodnou, postupem podle § 110 odst. 1, věty první před středníkem s. ř. s. zrušil výrok I. a výrok III. napadeného rozsudku a věc vrátil městskému soudu v tomto rozsahu k dalšímu řízení (výrok II.). V průběhu dalšího řízení bude městský soud vycházet z toho, že zásah, spočívající v tom, že žalovaná žalobci neumožnila v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač, nedosahuje takové intenzity, aby jej bylo možné považovat za nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Tento právní názor je pro městský soud závazný (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[52] V novém rozhodnutí ve věci rozhodne městský soud též o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3, věta první s. ř. s.).

[53] Usnesením ze dne 31. 8. 2023, č. j. 3 As 156/2023 - 41, ustanovil Nejvyšší správní soud žalobci jako zástupkyni pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Kateřinu Všetíčkovou, advokátku. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupkyní žalobce, která mu byla soudem ustanovena k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za čtyři úkony právní služby, konkrétně za první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, další poradou s klientem přesahující jednu hodinu, doplnění kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti žalované [§ 11 odst. 1 písm. b), c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „advokátní tarif“], a to v celkové výši 12 400 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. celkem 1 200 Kč. Odměna zástupkyně žalobce tak činí částku 13 600 Kč. Nejvyšší správní soud odměnu nepřiznal za stručnou repliku žalobce k vyjádření žalované ze dne 23. 11. 2023, v níž žalobce toliko nesouhlasil s názory žalované a setrval na kasační argumentaci; nejednalo se tedy o účelně vynaložený úkon právní služby, za který by odměna náležela.

[54] Zástupkyně žalobce požadovala dle § 12 odst. 1 advokátního tarifu zvýšení odměny na dvojnásobek za poradou s klientem přesahující jednu hodinu, a to z důvodu její časové náročnosti, neboť se konala ve státní svátek (28. 9. 2023), a zvýšení odměny za doplnění kasační stížnosti rovněž na dvojnásobek vzhledem k obtížnosti a časové náročnosti tohoto úkonu. K úkonům mimořádně obtížným Nejvyšší správní soud konstatuje, že se nemůže jednat o běžnou obtížnost, nýbrž o obtížnost skutečně neobvyklou, mimořádnou a vymykající se běžné praxi. Sepsání návrhu (správní žaloby či kasační stížnosti) je úkonem mimořádné kvality, postavenému na roveň ústavní stížnosti, nicméně požadovaná kvalita úkonu je zohledněna již sazbou v advokátním tarifu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2023, č. j. 7 Afs 412/2021 - 63, a tam citovanou judikaturu). V souzené věci šlo o běžnou praxi při provádění tohoto úkonu právní služby. Tento úkon nelze považovat ani za mimořádně časově náročný, ostatně zástupkyně žalobce blíže neuvedla, proč by se o mimořádně časově náročný úkon mělo jednat. Co se týče porady s klientem uskutečněné ve státní svátek, obecně lze za časově náročný úkon považovat takový úkon, který bude vykonáván mimo stanovenou pracovní dobu advokátní kanceláře, tedy zpravidla v pozdních večerních a nočních hodinách, jakož i o sobotách, nedělích a svátcích (srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Afs 412/2021 - 63). Pokud však není termín úkonu stanoven například soudem či policejním orgánem, je advokát povinen doložit, proč nemohl úkon vykonat v obvyklé pracovní době. Mgr. Kateřina Všetíčková,

advokátka byla zástupkyní žalobce ustanovena usnesením ze dne 31. 8. 2023, č. j. 3 As 156/2023 - 41, kterým byl žalobce zároveň vyzván k doplnění kasační stížnosti. Uvedené usnesení bylo zástupkyní žalobce doručeno dne 6. 9. 2023 a lhůta pro doplnění kasační stížnosti činila jeden měsíc od jeho doručení. Zástupkyně žalobce tudíž měla dostatek prostoru k uskutečnění porady s klientem v běžné pracovní době a nic nesvědčí o tom, že by tento úkon musel být proveden ve státní svátek. Proč jej nemohla provést v běžné pracovní době neuvádí ani zástupkyně žalobce. Nejvyšší správní soud tedy odměnu za výše uvedené dva úkony nezvýšil.

[55] Zástupkyně žalobce dále požadovala nahradit náklady spojené s poradou s klientem dne 28. 9. 2023, a to za cestu osobním vozidlem z Brna do Mírova a zpět. Dle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu náleží advokátu v souvislosti s poskytnutím právní služby dále při úkonech prováděných v místě, které není jeho sídlem nebo bydlištěm, náhrada za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět. Zástupkyně žalobce tyto náklady uplatnila a doložila je technickým průkazem vozidla s potřebnými údaji. Nejvyšší správní soud tedy přiznal zástupkyni náhradu cestovních výdajů ve výši 1 483 Kč po zaokrouhlení za cestu na poradou s klientem z místa jejího sídla v Brně do Věznice Mírov a zpět v celkové vzdálenosti 194 km. Tato cesta byla realizována vozidlem Toyota ALA30L, registrační značky 4Z2 7881, s kombinovanou spotřebou 7,1 litrů paliva na 100 km, přičemž výše průměrné ceny za 1 litr motorové nafty činí 34,40 Kč a základní sazba za jeden kilometr jízdy činí 5,20 Kč [§ 13 odst. 1 advokátního tarifu, ve spojení s § 1 písm. b) a § 4 písm. c) vyhlášky č. 467/2022 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023, ve znění účinném od 1. 7. 2023]. Nejvyšší správní soud přiznal zástupkyni žalobce rovněž náhradu za promeškaný čas v rozsahu 6 započatých půlhodin po 100 Kč [§ 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, ve spojení s § 14 odst. 3 téhož předpisu], tj. celkem 600 Kč. Celkem tak náhrada cestovních výdajů a náhrada za promeškaný čas činí částku ve výši 2 083 Kč. Ustanovená zástupkyně soudu nedoložila, že je plátkyní DPH (§ 14a advokátního tarifu) a celková částka odměny se proto o sazbu této daně nezvyšuje.

[56] Celkem tedy zástupkyni náleží odměna ve výši 15 683 Kč [12 400 Kč (čtyři úkony právní služby) + 1 200 Kč (náhrada hotových výdajů za čtyři úkony právní služby) + 1 483 Kč (cestovní výdaje) + 600 Kč (promeškaný čas)]. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady žalobce nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 13. června 2024

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu